

CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM

Romeo i Julia za Tristanem i Izolda zdają się powtarzać, że wielka miłość to przezwyciężenie śmierci, że ideał wielkiej miłości to umrzeć razem. Tristan umarł na wiadomość, że okręt, na którym miała przybyć Izolda, ma żagle czarne, znak, że nie przybyła. Okręt Izoldy miał żagle białe, wiadomość była kłamstwem. Izolda przybyła, lecz za późno. I umarła na widok zmarłego Tristana. U Szekspira nieco inaczej: wprawdzie pogrzeb Julii był udaniem, lecz odbył się rzeczywiście, wiadomość, którą otrzymał Romeo, nie była kłamstwem. A jednak i on - jak Tristan - umarł na skutek fałszu: zobaczył ukochaną w trumnie i zabił się. A Julia - jak Izolda - zmarła na widok umarłego Romea. W tragedii Szekspira powtarza się więc jeden z głównych (choć najciemniejszy i nie poddający się rozumowi) motywów wielkiej miłości: motyw tajemniczego jej pokrewieństwa ze śmiercią. Aby przedstawić go na scenie, aby go przetworzyć z epickiego na dramatyczny, a nie odebrać barwy tajemnicy, niepojętej, podniosłej i groźnej, Szekspir przedstawia śmierć dwojga młodych, wielką miłością związanych, jako los tajemniczy i nieubłagany: jako ciąg pozornych przypadków, zbiegów okoliczności, których logika okazuje się dopiero po katastrofie. Los czy moc przeznaczenia rozumiana jest tu tak samo jak w micie tristanowym. (...) Wielka miłość w śmierci znajduje swoje spełnienie najwyższe. Dlatego Romeo, podobnie jak Tristan, mimo szczęścia, które przeżywa, jest uosobieniem smutku, tak o nim mówią, jeszcze zanim pojawi się na scenie. A Julia, podobnie jak Izolda, ulegając miłości, ulega sile perswazyjnej, paradoksalnej, niepojętej, bo przecież kocha kogoś, kogo nienawidzi. Jako wroga z racji rodowych i rodzinnych, takich samych jak racje Izoldy.

Podobnie jak w micie tristanowym, ta miłość, wybuchła z nienawiści, przemienionej nagle w swoje przeciwieństwo, ma sens społeczny, ma wagę i znaczenie polityczne. Może stanowić o zakończeniu krwawych rozpraw, może być gwarancją pokoju. Przecież tylko dlatego ojciec Laurenty pomaga kochankom i bierze udział w miłosnej intrydze: nie z sympatii, litości czy współczucia, lecz z wyrachowania. Tak oto w tragedii Szekspira wielka miłość pokonuje wszelkie przeszkody: polityczne, prawne i moralne, bo wznosi się ponad rywalizację wspólnot rodowych, ponad wzajemne, wynikłe stąd zbrodnie, ponad zawinioną wzajemnie śmierć najbliższych, pokonuje oddalenie, które jak w poezji trubadurów, jak w micie tristanowym, tak i tu stanowi doznanie najokrutniejsze, by w śmierci własnej znaleźć nieśmiertelność.

Jerzy Adamski, *Wstęp do teatrologii*. Unia Wydawnicza „Verum”, Warszawa 1996, s.107-109.

1. W tekście czytamy, że dwie pary literackich kochanków łączy:

- A) to samo pochodzenie społeczne
- B) podobny konflikt rodowy
- C) takie samo wsparcie otoczenia
- D) podobnie szlachetne postępowanie

2. W micie wielkiej miłości autor tekstu nie ujmuje motywu:

- A) kłamstwa
- B) przeznaczenia
- C) śmierci
- D) ucieczki

3. Mistyfikacją w dramacie Szekspira była:

- A) zbrodnia Romea
- B) miłość Julii
- C) śmierć Julii
- D) pomoc ojca Laurentego

4. Różnica między losami bohaterów mitu tristanowego a bohaterami dramatu Szekspira dotyczy:

- A) rozłąki kochanków
- B) nieporozumień rodzinnych
- C) paradoksu śmierci
- D) odczytywania znaków i symboli

5. Według autora tekstu ojciec Laurenty uczestniczy w losach Romea i Julii z pobudek:

- A) emocjonalnych
- B) moralnych
- C) politycznych
- D) ekonomicznych

6. Analizując losy szekspirowskich bohaterów, autor tekstu wskazuje przede wszystkim na:

- A) pokrewieństwo miłości ze śmiercią
- B) nieuchronność miłości
- C) niszczącą siłę nienawiści
- D) zdolność człowieka do poświęceń

NAUKA O JĘZYKU

7. Zjawisko fonetyczne zwane ubezdźwięcznieniem wstecznym zachodzi w wyrazie:

- A) okrzyk
- B) przerwa
- C) kładka
- D) pociąg

8. Prawidłowo zestawiono głoski opozycyjne pod względem dźwięczności w szeregu:

- A) c - ć
- B) sz - ż
- C) ą - ę
- D) dż - dz

9. Archaizmem jest wyraz, który:

- A) nie odmienia się
- B) ma kilka znaczeń
- C) pochodzi z języka
- D) wyszedł z użycia obcego

10. Archaizm znajduje się w zdaniu:

- A) „Nie dopuściłaś matce nigdy się frasować ani ojcu myśleniem zbytym głowy psować”. (J. Kochanowski)
- B) „O, gdybym kiedy dożył tej pociechy, Żeby te księgi zbłądziły pod strzechy”. (A. Mickiewicz)
- C) „...zawiośniało - latopędzi przez jesienność białośnieże” (S. Młodożeniec)
- D) „Kiebyk nie wiedziół, ze sytko mozes, tobyk Cie na telo nie nukał...” (K. Przerwa-Tetmajer)

11. Prawidłowo zapisano skrótowiec w zdaniu:

- A) Wysłał list do ZUSU. (Zakład Ubezpieczeń Społecznych)
- B) Pracuje w MEN-ie. (Ministerstwo Edukacji Narodowej)
- C) Rozmawiali o ONZ-cie. (Organizacja Narodów Zjednoczonych)
- D) Poszedł do Pafawag-u. (Państwowa Fabryka Wagonów)

12. PAN (Polska Akademia Nauk; czyt. pan) to skrótowiec:

- A) literowy B) sylabowy
 C) głoskowy D) mieszany

13. W zdaniu *Chciała tylko szybko powiedzieć nam wiersz o miłości*. - przydawką jest:

- A) zaimek B) rzeczownik
 C) partykuła D) wyrażenie przymiokowe

14. Dopełnienia nie ma w zdaniu:

- A) Szli przez doliny i zбочza gór.
 B) Chętnie czytamy książki.
 C) Wziął parę zeszytów.
 D) Machała chusteczką na pożegnanie.

15. Prawdłowo nazwano okolicznik w zdaniu:

- A) Zatrzymaj się tutaj. - okolicznik przyzwolenia
 B) Zadzwoń do ciebie po południu. - okolicznik celu
 C) Aż skakała z radości. - okolicznik przyczyny
 D) Pracował mimo wysokiej gorączki. - okolicznik warunku

16. W zdaniu *Tylko najlepsi mogą iść z nami na finał konkursu*. - podmiot jest wyrażony:

- A) rzeczownikiem w mianowniku
 B) rzeczownikiem w dopełniaczu
 C) zaimkiem
 D) przymiotnikiem

17. Prawdłowo wskazano (podkreślono) orzeczenie w zdaniu:

- A) Niedługo zostanę studentem.
 B) Ona wkrótce wychodzi za mąż.
 C) Był już bardzo zmęczony.
 D) Od paru godzin byli w domu.

18. Synonimem wyrazu *lapidarny* jest przymiotnik:

- A) dziwny B) zwięzły
 C) poważny D) niemądry

LITERATURA

19. Skawiński, bohater utworu pt. „Latarnik”, wzruszył się podczas czytania książki pt.:

- A) „Syzyfowe prace”
 B) „Biblia”
 C) „Pan Tadeusz”
 D) „Opowieść wigilijna”

20. Ekspozycję noweli pt. „Latarnik” stanowią wydarzenia dotyczące:

- A) losów bohatera przed objęciem posady latarnika
 B) rozmowy z konsulem w sprawie pracy
 C) życia bohatera na wyspie
 D) czytania książki i utraty posady

21. Winą Dziewczyny z II części „Dziadów” A. Mickiewicza było to, że:

- A) zaniedbywała obowiązki
 B) lubiła piękne suknie
 C) nie szanowała rodziców
 D) nie chciała wyjść za mąż

22. Przybyły na dziady duch właściciela wioski wypowiada naukę, że:

- A) kto nie zaznał goryczy ni razu, ten nie zazna słodczy w niebie
 B) kto nie był ni razu człowiekiem, temu człowiek nic nie pomoże
 C) kto nie dotknął ziemi ni razu, ten nigdy nie może być w niebie
 D) kto nie zaznał pracy w życiu, ten nie odpocznie po śmierci

23. Duch złego pana jest nękaný przez ptaki, które:

- A) kaleczą go i wydziobują mu wątrobę
 B) nie dają mu zaspokoić głodu i pragnienia
 C) szarpią jego odzienie i skazują go na zmarznięcie
 D) nie pozwalają mu unieść się do nieba

24. Dramat romantyczny cechuje:

- A) jedność czasu i miejsca
 B) poważna tematyka
 C) luźna kompozycja
 D) uroczysty, odświętny język

25. Świadkiem zabicia Aliny przez Balladynę w dramacie J. Słowackiego był:

- A) zamieniony w drzewo Grabiec
 B) ukryty w trawie Chochlik
 C) zakochany w Alinie Filon
 D) mieszkający w lesie Pustelnik

26. Głównym problemem ukazany w „Balladynie” jest:

- A) nieszczęśliwa miłość
 B) walka o władzę
 C) konflikt rodzinny
 D) poszukiwanie szczęścia

27. W balladzie Adama Mickiewicza pt. „Świtez” czytamy o:

- A) nieszczęśliwej miłości
 B) zatopionym mieście
 C) zdradzie i zemście
 D) wyprawie w góry

28. W osobie Papkina autor „Zemsty” wyśmiewa postawę:

- A) wiernego sługi
 B) romantycznego wielbiciela
 C) żołnierza-samochwały
 D) lekkoducha

29. Typową cechą Rejenta Milczka jest:

- A) odwaga B) tchórzostwo
 C) obłuda D) pobożność

30. Ebenezer Scrooge ("Opowieść wigilijna") doznaje wstrząsu i postanawia się zmienić na widok:

- A) ludzi porwanych przez powódź
 B) kalekich ofiar wojny
 C) piekielnego ognia
 D) własnego pogrzebu